

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE

KURJI BISKUPIEJ ŁOMŻYŃSKIEJ

Nr 9.

Łomża, dnia 1 września 1932 r.

Rocznik VI.

T R E Ś Ć:

64. Decretum Congr. de Sacram. de aetate confirmandorum.	67. Dzień misyjny.
65. Dekret Kongr. Obrzędów — nowe oficja bl. Jana Sarkandra i Melchjora Grodzieckiego.	68. Uroczystość Chrystusa Króla.
66. Dekret Kongr. Rytów w spr. nowych świąt.	69. Opieka nad ociemniałymi.
	70. Ustawa o zgromadzeniach.
	71. Ustawa o ewidencji i kontroli ruchu ludności.

Nr 64.

Sacra Congregatio de Sacramentis de aetate confirmandorum.

Plures petitiones exhibitae sunt Pontificiae Commissioni ad Codicis canones authentice interpretandos, quaestionem respicientes aetatis confirmandorum, de qua est sermo in canone 788, et utrum dictus canon constituat tantum normam directivam an potius vere praeceptivam. Eiusdem Pontificiae Commissionis in plenario Coetu diei 7 Iunii 1931, proposito dubio: „An canon 788 ita intelligendus sit ut Sacramentum confirmationis in Ecclesia latina ante septimum circiter aetatis annum conferri non possit nisi in casibus, de quibus in eodem canone” responderi mandarunt: *Affirmative*¹⁾.

Quoniam vero in Hispania et alicubi, praesertim in America Meridionali, viget consuetudo administrandi Sacramentum Confirmationis pueris ante usum rationis, etiam immediate post collatum Baptismum, a Sacra Congregatione de disciplina Sacramentorum, edita supradicta responsione, quaesitum fuit, an talis consuetudo adhuc servari possit.

In plenario itaque Coetu Emorum Patrum huius Sacrae Congregationis, habito die 27 Februarii 1932, re mature discussa, proposito sequenti dubio: „An consuetudo antiquissima in Hispania et

¹⁾ *Acta Ap. Sedis*, XXIII, p. 353.

alicubi vigens ministrandi Sacramentum Confirmationis infantibus ante usum rationis, servari possit", Emi Patres responderunt: „Affirmative, et ad mentem". „Mens est ut, ubi Sacramenti Confirmationis administratio differri potest ad septimum circiter aetatis annum, quin obstent graves et iustae causae, ad normam can. 788, contrariam consuetudinem inducentes, fideles sedulo edocendi sunt de lege communi Ecclesiae Latinae, praemissa Sacrae Confirmationis administrationi illa catechesis instructione, quae tantum iuvat ad animos puerorum excolendos et in doctrina catholica solidandos, prout experientia docet".

In audientia diei 2 Martii eiusdem anni, referente infrascripto Secretario Sacrae Congregationis, Ssmus Dnus Noster Pius Papa XI responsionem ratam habere et confirmare dignatus est.

Ne autem ex hac resolutione aliquis error irrepit aut non recta intelligentia de sacrorum canonum intentione et praecepto circa aetatem admittendorum ad primam Communionem Eucharisticam, declarat eadem Sacra Congregatio, equidem opportunum esse et conformius naturae et effectibus sacramenti Confirmationis, pueros ad sacram Mensam prima vice non accedere nisi post receptum Confirmationis Sacramentum, quod est veluti complementum Baptismatis et in quo datur plenitudo Spiritus Sancti (S. Thomas, p. III, quaestio 72, art. 2); non tamen iidem censendi sunt prohiberi quominus ad eandem Mensam prius admittantur, si ad annos discretionis pervenerint, quamvis Confirmationis sacramentum antea accipere non potuerunt.

Datum Romae ex Aedibus Sacrae Congregationis de disciplina Sacramentorum, die 30 Iunii 1932.

† M. CARD. LEGA, Episcopus Tusculanus, Praefectus.
L. † S.

D. Jorio, Secretarius.

№ 65.

S-ta Kongregacja Obrzędów.

Nowe oficja błogosławionych Jana Sarkandra i Melchjora Grodzieckiego.

N. D. 6932. Dotyczy diecezji polskich.

Na posłuchaniu dnia 27 kwietnia udzielonem Jego Eminencji Kardynałowi Kamilowi Laurenti, Prefektowi Kongregacji Ś-tych

obrzędów, stosownie do próśb Ich Eminencyj Kardynałów, jak również Arcybiskupów. Biskupów diecezji polskich, Jego Świątobliwość Pius Papież XI łaskawie zezwolić raczył, iżby corocznie w całej Polsce w odpowiednie dni: 17-go marca i 7-go września były obchodzone święta błogosławionych Jana Sarkandra i Melchjora Grodzieckiego, Męczenników „sub ritu duplici maiori”¹⁾ wraz z pacierzami kapłańskimi i Mszą de Communi unius martyris, z wyjątkiem modlitw i lekcji II-go Nokturnu własnych i zatwierdzonych według załączonych formularzy²⁾ z zachowaniem odpowiednich rubryk. Bez względu na jakiegokolwiek inne rozporządzenia.

(—) K. Kard. Laurenti Ś. K. R. Prefekt.

(—) A. Mariani Ś. K. R. Sekretarz.

№ 66.

W sprawie trzech nowych oficjów.

W ubiegłym roku minęło 13 wieków od uroczyscie odbytego Soboru Efeskiego, na którym ku wielkiemu zadowoleniu świata chrześcijańskiego, ogłoszone zostało Boskie Macierzyństwo Najświętszej Marji Panny. To Macierzyństwo Jego Świątobliwość Pius Papież XI, ze względu na swą cześć względem Bogarodzicy, postanowił uczcić przez nabożeństwo liturgiczne, na mocy wydanej w zeszłym roku w uroczystość Narodzenia Pańskiego Encykliki „Lux veritatis”. Szczęśliwie również się zdarzyło, że tytuł Doktora Kościoła w tymże roku został przyznany dwom Mężom, słynnym ze swego do Matki Bożej nabożeństwa świętym mianowicie, Robertowi Bellarminowi i Albertowi Wielkiemu, Biskupowi, którego cześć w całym Kościele ma obowiązywać. Wobec tego Jego Świątobliwość na przedstawienie niżej podpisanego Kardynata, Prefekta Ś-tej Kongregacji Obrzędów, wyżej wspomniane officia Brewjarzowe i Msze zatwierdził i rozciągnął do całego Kościoła w odpowiednie święta, mianowicie: d. 11 października w uroczystość Macierzyństwa Najświętszej Marji Panny sub ritu dx 2 cl.; d. 13 maja w dzień św. Roberta Bellarmina, Wyznawcy Biskupa i Doktora

¹⁾ Ryt zdwojony wyższy został wyznaczony dlatego, aby mogły się odprawić w Polsce officia te w całości, z komemoracją tylko, np. o św. Patryku 17 marca.

²⁾ Formularze Mszy św. i Officia wydrukowane już zostały w Drukarni Katolickiej w Katowicach.

Kościół (dx.), d. 15 listopada św. Alberta, Wyzn. Bisk. i Doktora Kościoła również sub ritu duplici minori. Nadto Jego Świątobliwość polecił, iżby, skoro zostaną, umieszczone w kalendarzu wymienione święta, dzień wyznaczony ku czci św. Gertrudy Panny, z dn. 15-go na dzień następny 16-go listopada na stałe został przeniesiony. Bez względu na wszelkie inne sprzeczne z niniejszym rozporządzenia.

Dn. 6 stycznia 1932 r.

(—) C. Kard. Laurenti, prefek.

(-) A. Carinti, Sekretarz.

№ 67.

Dzień misyjny.

W niedzielę, dnia 23 października b. r. cały świat katolicki będzie obchodził Dzień misyjny. J. E. arcybiskup Karol Sarotti, przewodniczący Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary w odezwie do katolików wskazuje na znaczenie dnia misyjnego i na jego cel, którym jest zachęcanie jaknajszerszych kół katolickich do zaznajamiania się wzniosłym dziełem misyj i do udzielania im potrzebnej pomocy.

Dzień misyjny ma być naprzód dniem modlitwy za powodzenie misyj, za misjonarzy i misjonarki i za tych, którym misje niosą światło prawdziwej wiary i zbawienie.

Odezwa zwraca się w szczególny sposób do niewiast katolickich, aby uważały popieranie misyj przez modlitwy i ofiary jako czyny miłosierdzia chrześcijańskiego.

Tegoroczny dzień misyjny zbiega się z dziesięcioleciem pontyfikatu Pap. Piusa XI, któremu wielka troskliwość o misje zjednała nazwę Papieża misyj.

Dzieła misyjne pracujące w diecezji Łomżyńskiej dzięki zabiegom swych ks. ks. Dyrektorów i pomocy członków tych dzieł także w roku ubiegłym dały bardzo piękne wyniki. Nieomal wszystkie parafje posiadają dzieła misyjne dla starszych i dzieci i przyczyniły się poważnie swymi ofiarami do zasilenia ogólnych funduszy na utrzymanie i rozszerzenie misyj między poganami.

WW. Ks. Ks. Proboszczowie niech w kazaniu dnia 23 paźdz. omówią serdecznie znaczenie misyj katolickich, niech wykażą smut-

ne położenie religijne i kulturalne pogan i niech zachęcą parafjan do stałej modlitwy na intencję powodzenia misyj oraz do stałego zasilania ofiarami funduszy misyjnych.

Łomża, dn. 20. 8. 1932.

† Stanisław Bp.

№ 68.

Uroczystość Chrystusa Króla.

W ostatnią niedzielę października będziemy obchodzili uroczyste święto Chrystusa Króla. Ojciec św. ustanowił tę uroczystość w tym celu, ażeby w czasach, gdy się w świecie wszystko załamuje i widać coraz głębszą przepaść pod nami tak materialną jako też moralną — przypomnieć ludziom, iż Chrystus żyje, światem kieruje, losy ludzkie w swem ręku Bożem trzyma i że wszyscy muszą z Nim się liczyć, gdyż jest Królem świata i ziemi i Panem wszystkich panujących.

Święto Chrystusa Króla winno się tedy stać wspaniałą manifestacją wszystkich organizacyj katolickich i głośnym świadectwem, że pragniemy panowania Chrystusowego w naszych rodzinach i w całym społeczeństwie. Zechcą więc WW. Ks. Ks. Proboszczowie wczasu przygotować obchód tej uroczystości, która nie powinna ograniczyć się tylko do ściśle kościelnej, lecz także poza kościołem powinni wierni dać wyraz swoim uczuciom i przekonaniom i na akademjach w tym celu zorganizowanych wyraźnie i stanowczo podkreślić, że Chrystus Pan ma żyć i królować wśród nas.

A ponieważ tegoroczne święto Chrystusa Króla decyzją Najdostojniejszego Episkopatu odbędzie się pod hasłem: „Walka z bezwstydem i z pornografią w druku i obrazku” należy wyteżyc wszystkie siły, celem uświadomienia parafjan o szkodliwych skutkach niemoralności, która coraz jawniej i czelniej występuje i pouczenia ich o wartości i posłannictwie drukowanego słowa katolickiego.

Wynikiem zaś ostatecznym tej uroczystości powinna być silna propaganda dobrej prasy, aby przez nią Chrystus Pan zapanował w sercach jednostek i w całym naszym narodzie.

Łomża, 29. 8. 32.

† Stanisław Bp.

№ 69.

Opieka nad ociemniałymi.

W Laskach pod Warszawą istnieje zakład dla osób ociemniałych, dobrze urządony i dobrze prowadzony. Zarząd opieki nad ociemniałymi, Warszawa, ul. Wolności № 4, donosi, że w zakładzie są jeszcze miejsca wolne i prosi, aby Duchowieństwo Zarząd ten powiadomiło o dzieciach ociemniałych w wieku 3—15 lat, które mieszkają w parafii, oraz aby pośredniczyło w porozumiewaniu się Towarzystwa Opieki nad ociemniałymi z rodzicami tych dzieci.

Polecam WW. Duchowieństwu bardzo serdecznie tę sprawę. Rozwój kształcenia osób ociemniałych postąpił już tak daleko, że przeszkodę ociemniałości zwalczono niemal zupełnie. Dzieci ociemniałe, które dotąd były tylko ciężarem dla rodziców, przez odpowiednie prowadzenie i kształcenie nabywają uzdolnienia do samodzielnego życia i zarobkowania.

Przeto niech WW. Duchowieństwo zajmie się gorliwie wyszukiwaniem takich dzieci w swych parafiach i nawiąże korespondencję z Zarządem Tow. Opieki nad Ociemniałymi.

Łomża, dn. 20. 8. 1932.

† Stanisław Bp.

№ 70

Ustawa z dnia 11 marca 1932 r. o zgromadzeniach.

(Dz. U. R. P. № 48, poz. 450).

R o z d z i a ł I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. 1) Zgromadzenia dzielą się na:

- a) zgromadzenia publiczne oraz
- b) zgromadzenia niepubliczne, czyli zebrania.

2) Wszędzie, gdzie ustawa niniejsza mówi o zgromadzeniach bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć zgromadzenia publiczne.

Art. 2. 1) Rozróżnia się: a) zgromadzenia w lokalach, oraz b) zgromadzenia pod gołem niebem.

2) Manifestacje publiczne i pochody podlegają przepisom o zgromadzeniach pod gołem niebem.

3) Postanowienie ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie do przejazdów manifestacyjnych na wozach i samochodach.

Art. 3. Lokalem w rozumieniu niniejszej ustawy jest wnętrze budynku wraz z ogrodzoną przestrzenią, stanowiącą z budynkiem zamkniętą całość.

Art. 4. 1) Władzą, sprawującą nadzór nad zgromadzeniami i zebraniem, jest powiatowa władza administracji ogólnej, o ile ustawa niniejsza nie stanowi inaczej.

2) W miastach, stanowiących osobne powiaty dla celów administracji rządowej, w których funkcje powiatowej władzy administracji ogólnej sprawują prezydenci miast, Minister Spraw Wewnętrznych oznaczy drogą rozporządzenia władze, powołane do nadzoru nad zgromadzeniami i zebraniem.

R o z d z i a ł II.

Zwoływanie zgromadzeń.

Art. 5. Każdy pełnoletni obywatel polski, posiadający zdolność do działań prawnych, może zwoływać zgromadzenie i na niem przewodniczyć.

Art. 6. 1) O zwołaniu zgromadzenia do lokalu należy zawiadomić władzę na piśmie w takim terminie, aby władza otrzymała zawiadomienie to najpóźniej na 2 dni przed zgromadzeniem.

2) Jeżeli zgromadzenie ma się odbyć poza siedzibą powiatowej władzy administracji ogólnej, zawiadomienie może być dokonane za pośrednictwem najbliższego posterunku policji państwowej.

3) Zgłaszającemu wyda władza na żądanie bezpłatne pisemne zaświadczenie zgłoszenia.

Art. 7. 1) Zgromadzenie pod gołem niebem może się odbyć tylko za zezwoleniem władzy (art. 4).

2) Podanie o takie zezwolenie winno być złożone (art. 6 ust. 1) u właściwej władzy najpóźniej na 3 dni przed zgromadzeniem.

Art. 8. Zawiadomienie, względnie podanie o zezwolenie winno zawierać:

- a) imię, nazwisko i adres zwołującego zgromadzenie,
- b) dokładne wskazanie miejsca i czasu rozpoczęcia zgromadzenia,
- c) cel i program zgromadzenia,
- d) wskazanie języka lub języków obrad, jeżeli obrady mają się toczyć w języku niepaństwowym.

Art. 9. 1) Władza zakazuje odbycia zgromadzenia w lokalu, jeżeli odbycie zgromadzenia sprzeciwia się przepisom niniejszej ustawy lub ustaw karnych, albo jeżeli zagrażałoby bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu.

2) Zakaz należy podać na piśmie z uzasadnieniem do wiadomości zgłaszającego nie później jak w przeddzień zgromadzenia.

Art. 10. Jeżeli zachodzą okoliczności, podane w art. 9 ust. 1, władza odmówi zezwolenia na zgromadzenie pod gołem niebem.

Art. 11. 1) Zgromadzenia pod gołem niebem są niedopuszczalne w promieniu 1/2 klm. od miejsca urzędowego pobytu Prezydenta Rzeczypospolitej, od miejsca posiedzeń Sejmu, Senatu i Zgromadzenia Narodowego, przez cały czas trwania sesji, oraz od wojskowych: koszar, magazynów materiałów wybuchowych, obiektów fortecznych, placów ćwiczeń i strzelnic.

1) Wojewódzka władza administracji ogólnej może w poszczególnym wypadku zezwolić na wyjątek od powyższej zasady, o ile chodzi o objekty wojskowe, wymienione w ust. 1, w porozumieniu z właściwym dowódcą okręgu korpusu.

R o z d z i a ł III

Odbywanie zgromadzeń.

Art. 12. W zgromadzeniach nie mogą uczestniczyć osoby uzbrojone z wyjątkiem osób urzędowych.

Art. 13. 1) Każde zgromadzenie winno mieć przewodniczącego, który otwiera, kieruje obradami i zamyka zgromadzenie.

2) Za przewodniczącego uważany jest zwołujący zgromadzenie tak długo, dopóki albo sam nie poruczy tej czynności innej osobie, albo dopóki zgromadzenie za jego zgodą nie dokona wyboru przewodniczącego.

Art. 14. 1) Przewodniczący zgromadzenia odpowiedzialny jest za przebieg zgromadzenia i obowiązany jest z tego tytułu czuwać nad przestrzeganiem przepisów niniejszej ustawy oraz przeciwdziałać wszystkiemu, co zagraża bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu.

2) Przewodniczący ma prawo usunąć ze zgromadzenia uczestnika, jeżeli zachowaniem się swoim uniemożliwia obrady lub usiłuje w sposób gwałtowny udaremnić obrady.

3) W wypadku, gdy zgromadzenie nie podporządkowuje się zarządzeniom przewodniczącego, wydanym w wykonaniu jego obo-

wiązków, o których mowa w ustępie pierwszym, lub gdy przebieg zgromadzenia sprzeciwia się ustawie karnej, przewodniczący winien zgromadzenie rozwiązać.

Art. 15. 1) Władza (art. 4) może delegować na każde zgromadzenie swych przedstawicieli.

2) Przedstawiciel władzy, przybywając na zgromadzenie, winien okazać przewodniczącemu swoją delegację.

3) Przedstawiciel władzy otrzymuje miejsce według swego wyboru, przyczem przewodniczący winien mu udzielać na żądanie informacji o osobach mówców i wnioskodawców, jak również o treści zgłaszanych wniosków i rezolucyj.

Art. 16. 1) Przedstawiciel władzy ma prawo zgromadzenie rozwiązać, jeżeli zajdą okoliczności, przewidziane w art. 14, a przewodniczący nie dopełni nałożonych nań obowiązków lub nie zastosuje się do żądania przedstawiciela władzy co do rozwiązania zgromadzenia, albo jeśli pomimo wyczerpania porządku dziennego nie zamknie posiedzenia,

2) Rozwiązanie zgromadzenia należy poprzedzić ostrzeżeniem.

Art. 17. 1) Każdy uczestnik zgromadzenia winien podporządkować się wezwaniom i zarządzeniom przewodniczącego zgromadzenia (art. 14), względnie przedstawiciela władzy (art. 16).

2) Z chwilą zamknięcia lub rozwiązania zgromadzenia zgromadzeni obowiązani są rozejść się bezzwłocznie.

R o z d z i a ł IV.

Zebrania.

Art. 18. Zgromadzeniami niepublicznymi są:

a) zebrania osób, znanych osobiście zwołującym lub przewodniczącemu zebrania, odbywające się w lokalach;

b) zebrania członków legalnie istniejących zrzeszeń, odbywające się w lokalach.

Art. 19. Zebrania nie wymagają ani zgłoszenia u władzy, ani zezwolenia tej władzy.

Art. 20. 1) Przedstawiciele władzy (art. 4) nie mogą być delegowani na zebrania.

2) W razie powzięcia wiadomości, że zebranie przekracza ramy, zakreślone w art. 18, organa bezpieczeństwa publicznego mogą w celu sprawdzenia tej okoliczności wkroczyć do lokalu,

gdzie zebranie się odbywa i w razie stwierdzenia takiego przekroczenia zgromadzenie rozwiązać.

3) Organa bezpieczeństwa publicznego winny wkroczyć do lokalu i zebranie rozwiązać, gdy cel lub przebieg zebrania jest sprzeczny z ustawą karną albo zagraża bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu.

4) Postanowienia art. 17 mają odpowiednie zastosowanie do zebrań.

R o z d z i a ł V.

Zjazdy.

Art. 21. Zjazdy uważa się za zgromadzenia publiczne lub za zebrania zależnie od ich charakteru (art. 2 ust. 1, art. 18).

Art. 22. 1) Zgłoszenia o zjazdach, mających charakter zgromadzenia publicznego, przyjmuje, względnie zezwolenia na nie udziela:

a) powiatowa władza administracji ogólnej, jeżeli na zjazd przybywają delegaci z obszaru jednego powiatu;

b) wojewódzka władza administracji ogólnej dla wszystkich innych zjazdów krajowych.

2) O właściwości terytorjalnej decyduje miejsce zjazdu.

Art. 23. 1) Wszelkie zjazdy międzynarodowe wymagają zezwolenia.

2) Zjazdem międzynarodowym w rozumieniu niniejszej ustawy jest zjazd, zwoływany przez organizację zagraniczną, lub też zjazd zwoływany przez organizację krajową, na który przybywają delegaci organizacji zagranicznych z prawami reprezentowania tychże organizacji i uczestniczenia w podejmowaniu rezolucyj i uchwał.

3) Zezwolenia wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych.

R o z d z i a ł VI.

Zgromadzenia przedwyborcze.

Art. 24. 1) Zgromadzenia, zwoływane w sprawie wyborów do ciał ustawodawczych i korporacji publiczno-prawnych, na obszarach objętych wyborami w okresie czasu od rozpisania do dnia wyborów, celem omówienia sprawy wyborów i zastanowienia się nad kandydaturami

wymagają tylko zgłoszenia u właściwej władzy (art. 6 ust. 1), o ile odbywają się pod gołym niebem.

2) Zgromadzenia przedwyborcze w lokalach nie wymagają zgłoszeń.

3) Pozatem zgromadzenia te podlegają wszelkim przepisom niniejszej ustawy.

R o z d z i a ł VII.

Postanowienia karne.

Art. 25. 1) Kto:

a) bezprawnie zajmuje lub wzbrania się opuścić miejsce, względnie lokal, którym inna osoba prawnie rozporządza jako zwołujący lub przewodniczący zgromadzenia,

b) zwołuje zgromadzenia, zjazd lub zebranie z naruszeniem przepisów rozdziałów II, IV lub V,

c) kieruje zgromadzeniem, zjazdem lub zebraniem, zakazanem przez władzę,

d) kieruje zgromadzeniem, zjazdem lub zebraniem po rozwiązaniu go przez przewodniczącego lub przedstawiciela władzy,

e) kto będąc wezwany do opuszczenia miejsca zgromadzenia, nie uczyni temu zadość (art. 14) lub nie opuści miejsca zgromadzenia po rozwiązaniu (art. 14, 16, 17),

f) kto bierze udział w zgromadzeniu wbrew przepisowi art. 12 ulega, o ile dany czyn nie ulega karze surowszej w myśl innych przepisów, karze grzywny do 1000 złotych lub aresztu do 6 tygodni.

Wszelkie inne przekroczenia postanowień niniejszej ustawy ulegają karze grzywny do 500 złotych lub karze aresztu do 2 tygodni.

2) Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

R o z d z i a ł VIII.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 26. Sprawy zwoływania, przewodniczenia i uczestnictwa osób wojskowych w zgromadzeniach i zebraniach unormuje rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 27. 1) Przepisy niniejszej ustawy nie mają zastosowania:

a) do wszelkiego rodzaju zgromadzeń, zwoływanych w wykonaniu przepisów ustawowych lub przez właściwe władze i urzędy publiczne;

b) do religijnych zebrań i pochodów, urządzanych przez związki religijne, prawnie uznane, o ile odbywają się w sposób, tradycyjnie ustalony lub przewidziany w akcie, uznającym dane wyznanie oraz do pochodów weselnych i pogrzebowych jak również pielgrzymek;

c) do zgromadzeń i zebrań towarzyskich, rodzinnych i szkolnych;

d) do zebrań rozrywkowych, odbywających się w lokalach;

e) do zgromadzeń i zebrań akademickich, odbywających się na terenie szkół akademickich oraz innych wyższych szkół, które uzyskały uprawnienia szkół akademickich.

2) Jeżeli zgromadzenia, wymienione w pkt. b) c) i d), mogłyby zagrażać bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu, władza może wydać odpowiednie zarządzenia.

Art. 28. Ustawa niniejsza w niczem nie narusza:

a) ograniczeń, wynikających z przepisów sanitarnych, budowlanych ogniowych i drogowych;

b) zawartych w obowiązujących przepisach prawnych ograniczeń osób wojskowych co do brania udziału w życiu politycznym i publicznym;

c) postanowień art. 82 i 164 polsko-niemieckiej konwencji górnośląskiej, zawartej w Genewie dnia 15 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. № 44, poz. 371).

Art. 29. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych, co do art. 11 ust. 2 w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, a co do art. 26 Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 30. 1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

2) Równocześnie tracą moc:

a) rosyjskie tymczasowe przepisy o zgromadzeniach z dnia 4/17 marca 1906 r. (dodatek do art. 115¹ ustawy o zapobieganiu przestępstwom i ich tłumieniu, zawarte w t. VXi Zb. ust. ros.);

b) rozporządzenie Kom. Gen. Ziem. Wschodnich z dnia 25 maja 1919 r. o zgromadzeniach (Dz. U. Z. C. Z. W. № 5, poz. 30);

c) austriacka ustawa o zgromadzeniach z dnia 15 listopada 1867 r. (aust. d. u. p. Nr. 135);

d) postanowienia §§ 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 i 20 niemieckiej ustawy o słowarzyszeniach z dnia 19 kwietnia 1908 r. (Dz. U. Rzeszy str. 151) w odniesieniu do zebrań i zgromadzeń;

e) ustawa z dnia 5 sierpnia 1922 r. w sprawie wolności zgromadzeń przedwyborczych (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 594) oraz wszelkie inne przepisy, dotyczące zebrań i zgromadzeń.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: w z. *Wł. Zawadzki*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych: *Fabrycy*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

№ 71.

Ustawa o ewidencji i kontroli ruchu ludności.

Sprawę przesyłania wyciągów z ksiąg metrykalnych do urzędów gminnych lub magistrackich reguluje obecnie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16/3 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 309), rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 16/X. 1930 (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 653) oraz ustawa z dn. 15/3 1932 r. art. 1 (Dz. U. R. P. № 38, poz. 390) zmieniająca rozporządzenie Prezydenta z 1928 o ewidencji i kontroli ruchu ludności.

Odpowiedni ustęp ustawy brzmi, jak następuje:

Art. 3. „Prowadzący księgi stanu cywilnego obowiązani są co trzy miesiące przysyłać właściwym gminom dokładne dane o zaszytych w ciągu tego czasu przypadkach urodzin, śmierci (zgonów) i ślubów. Formę, treść i tryb przesyłania tych zawiadomień ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Urzednicy stanu cywilnego i prowadzący księgi stanu cywilnego mają obowiązek przysyłać na żądanie gminy, względnie organu, upoważnionego do prowadzenia ewidencji i kontroli ruchu ludności dla użytku ksiąg ludności wyciągi z ksiąg i aktów stanu cywilnego. W wypadkach, gdy księgi stanu cywilnego uległy zniszczeniu lub zaginięciu, obowiązek ten ciąży na urzędach i instytucjach, utrzymujących duplikaty tych ksiąg.

Zawiadomienia, przewidziane w ust. 1, są udzielane bezpłat-

nie. Wyciągi z ksiąg i aktów stanu cywilnego, przewidziane w ust. 2, wydawane są za zwrotem kosztów druków.

W razie opieszałości osób lub instytucji, prowadzących duplikaty odpowiednich ksiąg, w wykonywaniu powyższego obowiązku, powiatowa władza administracji ogólnej może zarządzić wykonanie tych czynności na koszt winnego.

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z właściwymi ministrami może zwolnić urzędy stanu cywilnego od przewidzianego w obowiązujących przepisach obowiązku przesyłania urzędom publicznym wyciągów z akt stanu cywilnego, natomiast nałożyć na gminy lub inne organa, prowadzące ewidencję ludności, obowiązek przesyłania urzędom publicznym wyciągów z rejestrów mieszkańców".

Ustęp zaś rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wewn. brzmi:

§ 37. „Prowadzący akta stanu cywilnego względnie księgi metrykalne powinni w ciągu pierwszych 15 dni miesiący: stycznia, kwietnia, lipca i października każdego roku przysyłać do gminy zamieszkania wyciągi z aktów stanu cywilnego względnie ksiąg metrykalnych, dotyczące każdego indywidualnie wypadku urodzenia zgonu, tudzież zawarcia związku małżeńskiego, zarejestrowanego w tych aktach względnie księgach w ciągu poprzedniego kwartału. Wyciągi powyższe powinny zawierać numer odpowiedniej księgi względnie aktu tudzież dane wyszczególnione dla każdego wypadku w § 12 (nazwisko, imię i datę urodzenia dziecka, 2) imiona rodziców tudzież nazwisko panięskie matki, 3) miejsce zamieszkania i dokładny adres tudzież zawód ojca; dla zgonu zaś: imię, nazwisko, imiona rodziców, miejsce zamieszkania, zawód, datę urodzenia i wyznanie osoby zmarłej oraz dzień, miesiąc i rok zgonu tudzież wskazanie miejsca zgonu). Zawiadomienie o zaślubinach winno zawierać: a) numer rejestru, b) dzień, miesiąc, rok zaślubin, c) nazwiska i imiona, zawód, datę i miejsce urodzenia (miejscowość, gmina, powiat), miejsce zamieszkania, wyznanie, tudzież imiona rodziców każdego z małżonków".

Wedle tych przepisów urzędnicy stanu cywilnego zobowiązani są:

1) do przesyłania bez wzywania w ciągu 15 dni miesiący: stycznia, kwietnia, lipca i października do gminy zamieszkania wyciągów z aktów stanu cywilnego wypadków urodzeń, zgonów i zaślubin, zarejestrowanych w aktach w ciągu poprzedniego kwartału.

Zawiadomienia powyższe są udzielane bezpłatnie i obowiązują urzędników stanu cywilnego od 1 stycznia 1931 r. Zawiadomienia powyższe w tej formie, w jakiej wymaga wzmiankowana ustawa nie odnoszą się do lat wstecz poza 1931 r.

2) do przesyłania *na żądanie gminy*, względnie organu upoważnionego do prowadzenia ewidencji i kontroli ruchu ludności dla użytku ksiąg ludności, wyciągi z ksiąg i aktów stanu cywilnego.

Wyciągi te z ksiąg i aktów stanu cywilnego wydawane są za zwrotem kosztów druków, o ileby gmina samych druczków nie dostarczyła. Żądanie powyższych wyciągów dotyczyć może nawet lat dawnych i urzędnicy stanu cywilnego obowiązani są je dostarczyć urzędom gminnym. Jednak nie byłoby żądanie urzędów gminnych słusznem odnośnie lat dawnych, gdyby one wymagały wyciągów z lat tamtych całych roczników per extensum. W tych wypadkach urzędy musiałyby wyjątkowo pokrywać koszty.

Prócz tego Kurja dodaje, że ponadto obowiązani są bez wezwania urzędnicy stanu cyw. do przesyłania do Urzędów Skarbowych co kwartał wykazów wypadków śmierci oraz do wypełniania formularzy przesyłanych przez starostwa w sprawie wyciągów z aktów urodzeń, zgonów i zaślubin w ciągu 15 dni miesiący: stycznia, kwietnia, lipca i października.

Koszta wypełnienia tych formularzy pokrywa starostwo w stosunku 3 grosze za każdy fakt urodzenia, zgonu i zaślubin.